ויהי ממחרת: דער פולער אמת איבער די שטאָטישע וואַלן אין וויליאַמסבורג

אָפּנהאַרציגער שמועס מיטן שר העסקנים הרה"ח ר' נפתלי משה אינדיג הי"ו, איבער דעם נאָרווּאָם-פאַרלאָפענעם וואַל-קאַמפּיין אין וויליאַמסבורג

מיר האלטן שוין א וואך נאך די ניו יארק סיטי פריימערי וואלן, וועלכע האט געהאט א שטארקן שאנס צו געווינען. דערנאך יענג, וועלכער האט אויך געהאט א שאנס צו געווינען, און דערנאך סטרינגער, וואס האט כמעט נישט געהאט קיין שאנס אבער האט זיך פארט ארויסגעשטעלט פאר אונזערע געברויכן אין דער פארגאנגענהייט.

פארוואס האט מען געווארט אזוי לאנג ביז מען איז ארויסגעקומען מיטן אינדארסירונג?

מיר האבן נישט געווארט לענגער ווי געווענליך, מיר האבן זיך געהאלטן צו אונזער סדר געווי ווי אין יעדן וואל-פארמעסט. מיר ווארטן אייביג ביז א וואך אנדערהאלבן בעפאר די וואלן, און דעמאלטס קומען מיר ארויס מיט אונזערע אינדארסירונגען.

פון מיינע 22 יאר ערפארונג אין דעם פעלד, האב איך מיך שוין דערלערנט אז מען קען נישט אינדארסירן א קאנדידאט ביז א וואך-צוויי בעפאר די וואלן. אלעס טוישט זיך נאך ארום ביז דעמאלטס, מענטשן באשליסן אין די לעצטע מינוט, און מען קען נישט איינשטעלן צו פרי און נעמען א קאנדידאט געוואנדן בלויז אויף פארן זומער איז זייער פארנומען, מיט דעם אלעם זענען טויזנטער אנ"ש געגאנגען שטימען.

לגבי די ענינים ציפערן איז נאכנישט אלעס קלאר, מען ציילט נאך די עבסענטי בעלאטס און רענקד טשויס שטימען, און וועלכע וועט זיך אויסקלארן וועט מען וויסן קלארערע נומערן. אבער לויט'ן חשבון, האבן איבער 40 פראצענט היימישע אידן אין וויליאמסבורג געשטימט פאר עריק עדעמס, וואס איז א גאר הויכער ציפער. [און מען וועט צוריק קומען בע"ה ווען מיר וועלן האבן די ריכטיגע קלארע ציפערן].

מען דארף פארשטיין אז איידער מיר זענען ארויסגעקומען מיט אונזער אינדארסירונג האט מען שוין אנגעהויבן צו שטימען עבסענטי, די צייט איז געווען גאר א פארנומענע, און די צומישענישע איז אויך געווען גרויס צווישן די קאנדידאטן. דעריבער איז א חידוש עצום אז מען האט ארויסגעברענגט עטליכע טויזנט שטימען אין אזא קורצע צייט, און עס האט זיך שטארק אנגעזען אונזער אינדארסירונג פאר עדעמס.

לאמיר אנהייבן פון אנהויב; וועלכער קאנדידאט איז אינדארסירט געווארן דורך עסקני קהילתינו, און פארוואס?

די עסקני און ראשי קהלתינו ומוסדותינו האבן אינדארסירט דריי קאנדידאטן. אויפ'ן ערשטן ארט עריק עדעמס, אויפ'ן צווייטן ארט ענדרו יענג, און אויפ'ן דריטן ארט סקאט סטרינגער.

קודם כל מוז מען דערמאנען, אז איך בין נישט דער איינציגער מחליט און זעלבסט-באשליסער ווען עס קומט צו אזעלכע באשלוסן, יעדע זאך וועט איבערגערעדט מיט די ראשי הקהילה והמוסדות און מען באשליסט אינעס יעדע החלטה. ווי דער עולם האט טאקע געזען און מיטגעהאלטן די אינדארסירונג פון די חשוב'ע קריאי מועד אנשי שם (לויט'ן סדר הא"ב): הר"ר אברהם בראך, הר"ר אברהם יצחק קאהן, הר"ר הלל ראזנבערג, הר"ר חיים אליעזר גראס, הר"ר יחזקאל דוד בערקאוויטש, הר"ר יואל וועלץ, הר"ר יואל לאנדא, הר"ר יצחק שווארץ, הר"ר יקותיאל דוד אהרן וויים, הר"ר שלום אליעזר פרענקל, און הר"ר שלום יצחק יאקאבאוויטש.

צו פארשטיין וויאזוי אונזערע אינדארסירונגען ארבעטן, וועל איך קודם מקדים זיין אז מיר האבן פרינציפן וואס לויפן שוין יארן, און מיר האלטן זיך צו דעם אין יעדן פאל.

ווען אן אמטירנדער פאליטיקאנט לויפט, וועלן מיר אים בדרך כלל אינדארסירן, אויב ער האט זיך צוגעשטעלט צו אונזערע אינטערעסן. אין דעם יעצטיגן פאל איז נישט געלאפן קיין 'אינקאמבענט', נאר נייע קאנדידאטן, וואס האט זיך פארלאנגט עקסטערע ישוב הדעת און אחריות צו וויסן וועמען צו אינדארסירן.

צווישן די 8 קאנדידאטן האבן מיר געהאט צוויי נאנטע פריינט, עדעמס און סטרינגער, וואס האבן א דין קדימה וויבאלד זיי האבן אונז אלע יארן געהאלפן, זיי האבן אויפגעווייזן זייער 'טרעק רעקארד' אז זיי העלפן אונז, און זענען אונזערע פריינט. דערנאך האבן מיר אויך אינדארסירט ענדרו יענג מפני השלום – ווי עס וועט באלד אויסגעשמועסט ווערן באריכות, און וויבאלד ער האט זיך אויך ארויסגעשטעלט מיט הבטחות צו העלפן דעם היימישן ציבור.

ווען עס איז געקומען נענטער צו די וואלן, האבן מיר אויסגעשטעלט דעם סדר, קודם זאל מען שטימען פאר עדעמס – אלס הכרת הטוב פאר זיין פריינטשאפט צו אונז, פאר זיינע לייסטונגען לטובת כלל ישראל און וויבאלד

א גוטן ר' נפתלי משה און א דאנק פארן אוועקגעבן פון אייער טיירע צייט. צום ערשט וויל מיר אנהייבן מיטן אויסגאנג פון די וואלן, וויאזוי האט זיך דערקענט דאס השתתפות פון אנ"ש אין די שטים בודקעם?

שלום וברכה. איך וויל מיך טאקע באדאנקן פאר אלע אנשי שלומינו, טאטעס, מאמעס, און ערוואקסענע וואס האבן געטומען די צייט און מי ארויסצוגיין שטימען. כאטש די צייט איז נישט געווען די מערסטע געאייגנט און באקוועם פאר וואלן, די וואך

ויהי ממחרת: דער פולער אמת איבער די שטאָטישע וואַלן אין וויליאַמסבורג

(פארזעצונג פון זייט 50)

די אנקעטעס און נאכדעם חרטה האבן וועלן ער טראסקעט בארג אראפ.

אין קרית יואל צום ביישפיל, קומט מען אלץ ארויס אינעם לעצטן טאג בעפאר די וואלן מיט אן אינדארסירונג, דאס זעלבע איז אין שיכון סקווירא, און אין נאך אנדערע פלעצער.

מען דארף וויסן וואו מען שטייט אינעם פארמעסט צו קענען וויסן מיט וועמען צו שטיין, עס איז פשוט מער שכל'דיג און אחריות'דיג אזוי צו טון.

דאס מיינט אז אונזער קהילה וועט געוועלדיק אינדארסירן דעם קאנדידאט וואס איז דער 'פראנט ראננער'?

ניין, אויסדריקליך נישט! מיר וועלן קיינמאל נישט אינדארסירן איינעם בלויז ווייל ער איז דער פראנט ראננער. וועלן מיר האבן א פריינט וואס לויפט אינעם פארמעסט און מיר קענען בענעפיטירן פון אים ווי מיר וויסן לויט זיין רעקארד, וועלן מיר אים ערשט אינדארסירן, אבער פארשטייט זיך נאר וועלן ער האט א שאנס צו געווינען.

דעריבער זענען מיר געווען אומבאשלאסן צווישן די קאנדידאטן פאר וועמען צו שטימען ביז די לעצטע מינוט. עדעמס און סטרינגער זענען געווען אונזערע ערשטע אויסוואלן, אבער נאר אויב זיי האבן א שאנס צו געווינען. אויב וואלטן ביידע פון זיי נישט געהאט קיין שאנס, וואלטן מיר ווארשיינליך געדארפט גיין מיט אן אנדערן, אבער אין פאקט, וועלן עס איז געקומען נענטער האט עדעמס געהאט שטארקע אויסזיכטן, האבן מיר אויסגעווען עדעמס.

אין פאקט, בשעת וועלן מיר האבן באשלאסן צו אינדארסירן עדעמס, איז נאך יענג געווען פאראויס אויף אסאך אנקעטעס. דאס איז אויסער דעם וואס די אנקעטעס זענען געווען זייער צומישט צוליב די נייע 'רענקד טשויס' סיסטעם, און עס איז נישט מעגליך געווען צו וויסן אקוראט ווער עס גייט געווינען. מיר האבן נישט געקוקט אויף ווער עס איז פראנט ראננער, נאר אויף די פראגע אויב איינער פון אונזערע אלטע פריינט האבן אויסזיכטן.

איז עס נישט אויפפאלנד פאר די קאנדידאטן אז זיי באקומען אונזער אינדארסירונג אזוי שפעט?

בכלל נישט! פארקערט, ער רעספעקטירט דאס פונקט ווי אן אינדארסירונג פון עטליכע וואכן פריער. זיי דארפן צוקומען צו דעם פונקט ווי 3 חדשים פריער, און אסאך מאל אפילו מער!

קיין שום קאנדידאט ווארפט קיינמאל נישט אוועק קיין אינדארסירונג, נישט קיין חילוק ווען דאס איז. בפרט דא אין די סיטי וואו יעדער קאנדידאט מוז האבן 50 פראצענט צו געווינען, מאכט יעדע פראצענט אסאך אויס, און פאר אים איז נישט קיין חילוק ווען דאס קומט.

מיר היימישע פרומע אידן מאכן אויס דא אין די סיטי בלויז 2 פראצענט פון די שטימען, דאס מיינט אז אויב נעמען מיר א קאנדידאט וואס האט בלויז 10 צי 15 פראצענט אין די אנקעטעס, קענען מיר אים נישט מאכן געווינען. דעריבער איז זינלאז צו גיין מיט א קאנדידאט וואס האט נישט קיין שום שאנס צו געווינען, דאס איז ווי נעמען עטליכע טויזנט שטימען און ווארפן אין מיסט. און כדי דאס פעסטצושטעלן מוזן מיר ווארטן ביז אנדערהאלבן וואך בעפאר די וואלן.

אבער מאכט נישט קיין טעות, אונזערע שטימען קענען אסאך אויסמאכן. מען דארף נישט צוריקגיין מער פון 8 יאר ווען מיר האבן אינדארסירט דעבלאזיא פארן מעיאר אמט, האט ער פארמיטן א ראן-אף מיט ארום 2,500 שטימען! דאס ווייזט ווי שטארק אונזערע שטימען קענען אויסמאכן, ווען דאס ווערט געטון מיט די ריכטיגע ישוב הדעת און אחריות.

עס זענען דא גרויסע יוניאנס וואס האבן היי-יאר אינדארסירט קאנדידאטן הארט בעפאר די וואלן, אסאך שפעטער פון אונז. למשל די ריזיגע פייער דעפארטמענט יוניאן האט ארויסגעגעבן זייער אינדארסירונג צו עדעמס מאנטאג, איין טאג בעפאר די וואלן – נאך וואס טויזנטער האבן שוין געשטימט אין די פריע-וואלן. דער קאנדידאט פארשטייט דאס און אנערקענט דאס און די מידיא האט אויך נישט געשריגן אז עס איז שוין צו שפעט...

מיר האבן זיך פארבינדן מיט עדעמס און מיט סטרינגער שוין חדשים פריער, און זיי ערקלערט און פארשפראכן אז זיי זענען אונזערע פריינט און אויב זיי ווילן אנקומען וועלן זיי האבן א דין קדימה, אבער מיר ווארטן אייביג ביז גאר נאנט צו די וואלן, מיר קענען נישט מאכן אזעלכע האקעלע באשלוסן צו פרי. זיי האבן דאס פארשטאנען און אויסגעווארט ביז צום אינדארסירונג.

איידער מיר האבן אינדארסירט עדעמס, האבן מיר געפרופן סטרינגער'ס קאמפיין און אראפגעלייגט אפענע קארטן, פון איין זייט איז ער א נאנטער פרייַנט אבער קיין שאנס צו געווינען האט ער נישט. זיי האבן אונז פארשטאנען און רעאגירט: "עטס דארפטס טון וואס ס'איז גוט פאר ענק, גייטס מיט עדעמס". ער האט זיך נאך באדאנקט פאר'ן אים געבן דעם געלעגנהייט און ווארטן מיט'ן אינדארסירונג.

ווען מיר האבן אינדארסירט מעיאר דעבלאזיא פאר אכט יאר צוריק, איז דאס אויך געווען אנדערהאלבן וואך בעפאר די וואלן. אנדערע עסקנים האבן זיך געיאגט צו כאפן דעם 'פראנט ראננער', און מיר האבן געווארט ביז ווען אלעס האט זיך אויסגעקלארט. האט ער דאס אפגעווארפן? קיינמאל! ער האט עס געכאפט מיט ביידע הענט, ער האט דערנאך געווינען אדאנק אונז, און ביז היינט איז ער אונז מכיר טובה פאר דעם.

עם דרייען זיך ארום פארשידענע שמועות אז מען האט געטוישט אינדארסירונגען אין די לעצטע מינוט, איז עס אמת?

נישט נאר וואס דאס האט נישט קיין שום אמת אין זיך, נאר מיר האבן זיך געהאלטן פעלזן פעסט נישט צו מאכן קיין ענדגילטיגע באשלוסן כאטש וואס עס האט אונז געקאסט קאפ-וויייטאג און עוועטועלע פראבלעמען. די יענג קאמפיין האט געלייגט געפערליכע דרוק מען זאל אים אינדארסירן, געוויסע זענען געפאלן דערפאר, אבער מיר האבן זיך נישט געלאזט.

אין די לעצטע שטיקל תקופה, זענען די ווילאמסבורגער עסקנים געווען פאראיניגט ווען עס איז געקומען צו וואל-פארמעסטן. א ביישפיל איז געווען דער לענטאל קאמפיין פארלאפענעם זומער, ווען אלע קהילות זענען געווען פאראייניגט.

מיר האבן שטארק געוואלט און געהאפט אנהאלטן דעם אחדות און פאראיניגונג אויך ביים יעצטיגן פארמעסט, און מען האט זיך עטליכע מאל צוזאמגעזעצט צו דיסקוסירן די קאנדידאטן אינאיינעם. עס איז געקומען צו א פונקט ווען אנדערע קהילות האבן שוין געוואלט אינדארסירן יענג, אבער מיר האבן זיך געהאלטן צו אונזער החלטה נישט צו באשטעטיגן קיין אינדארסירונגען ביז אנדערהאלבן וואך בעפאר די וואלן. דאס האט געקאסט אסאך לחץ און דרוק, אבער מיר האבן זיך געהאלטן דערצו.

איין טאג האבן די עסקנים פון אנדערע קהילות מיך געפרופן צו א זיצונג, וואו זיי האבן דערקלערט אז זיי ווילן שוין זאפארט אינדארסירן יענג פאר מעיאר קאנדידאט. זיי האבן מיר נישט געהאט געמאלדן אז זיי האבן שוין געמאכט א החלטה, און זיי האבן מיר שאקירט ביים אסיפה. איך האב פרובירט זיך קעגנצושטעלן, מען האט געמאכט דארט אן אפשטימונג, און רוב קהילות זענען געגאנגען פאר יענג.

מעיאָר-קאַנדידאַט עריק עדעמס ביים פייערן אין די נאַכט פון די וואַלן. מיט העסקן הרה"ח ר' נפתלי משה אינדיג הי"ו

ויהי ממחרת: דער פולער אמת איבער די שטאָטישע וואַלן אין ווילִיאַמסבורג

(פארזעצונג פון זייט 51)

איך האבן מיך געטראפן אין א סענסיטיווע פאזיציע. פון איין זייט ווילן מיר נישט מאכן קיין שום באשלוס איבער די וואלן אזוי פרי אינעם פארמעסט, אבער פון צווייטן זייט ווילן מיר נישט פארלירן די 'פאראיניגונג' פון די קהילות און ווילִיאמסבורג. איך האב פרובירט זיי אפצושטופן אדער קומען צו א פארגלייכונג, אבער עס איז נישט געגאנגען.

צום סוף בין איך איינגעגאנגען אויף שטיקל פשרה. מיר גייען ממילא אינדארסירן איינס פון די דריי הויפט קאנדידאטן, עדעמס, יענג אדער סטרינגער, לויט דעם נייַעם מהלך פון 'רענקד טשויס' אז מען קען שטימען פאר מער פון איין קאנדידאט. וועלן מיר דעריבער אונטערשרייבן אז מיר אינדארסירן די דריי קאנדידאטן, אבער אן קיין סדר פאר וועמען מען וועט שטימען אויפ'ן ערשטן ארט, צווייטן ארט, און דריטן ארט.

אויף דעם אופן האב איך מסכים געווען צו געבן מיין אונטערשריפט, און מיר זענען אוריס פון וועג מפני השלום! כאטש וואס דאס וואלט אונז עוועטועל געקאסט קאפ-וויייטאג אין פאל מיר וועלן אינדארסירן עדעמס אדער סטרינגער – אזוי ווי עס האט טאקע פאסירט אז דער צעטל האט צומישט א חלק פונעם ציבור כאילו מיר האבן 'געטוישט' אינדארסירונגען, אבער אזויפיל האב איך געוואלט טון כדי נישט צו צובראכן דעם פאראיניגונג.

אינעם 'בלאט' פון יענע וואך האבן מיר טאקע אריינגעשטעלט דעם אינדארסירונג, אבער אנדערש ווי אנדערע צייטונגען, האבן מיר דירעקט נישט געשריבן קיין סדר פאר וועמען צו שטימען ערשט, נאר בלויז געלייגט די נעמען פון די דריי קאנדידאטן. – און מ'האט טאקע געקענט זען אז אין די מעלדונג וואס איז געווען פארשפרייט מיט די דריי קאנדידאטן, איז דירעקט נישט געשטאנען קיין ציפער פון 1, 2, און 3, טאקע וויייל ביי אונז האבן מיר נאכנישט געהאט באשלאסן ווער ס'וועט זיין דער ערשטער. טראץ וואס די אנדערע צייטונגען האבן יא קלאר געשריבן אז זיי גייען פאר יענג אלס "ערשטער אויסוואל".

אבער נישט יעדער האט דאס אויפגעקאפט. געווייסע האבן געזען אז יענג'ס נאמען שטייט פריער האבן זיי געמיינט אז מיר האבן שוין געמאכט אונזער באשלוס, וועלן אין פאקט האבן מיר דירעקט נישט געמאכט קיין שום באשלוס איבער דעם.

עווענטועל, וועלן מיר האבן אינדארסירט עדעמס אלס ערשטער אויסוואל און געלייגט יענג אויפ'ן צווייטן ארט, איז דאס אויך געווען כדי די פאראיניגונג פון אלע קהילות און מוסדות זאלן זיך נישט אפריירן. מיר האבן געהאט די זעלבע דריי נעמען נאר אויף אן אנדערן אויסשטעל, אזוי זענען מיר נישט געווען צופיל אנדערש פון די אנדערע קהילות און מוסדות אין שטאט.

מען הערט געווייסע טענהין אז עדעמס האט קיינמאל נישט געטון קיין טובות פאר אידן, איז דאס אמת?

עס איז ממש אומגלויבליך אז אזעלכע שמועות קענען בכלל ארומפארן און אז היימישע אידן זאלן פאלן דערפאר און עס אפקויפן, אבער מען מוז פאררעכטן און פאראייביגן דעם רעקארד: עדעמס איז אייביג געווען אן אוהב ישראל און געטון פאר היימישע אידן אומצאליגע טובות.

איך וועל דערמאנען עטליכע ביישפילן, ווען עדעמס האט געקעמפט פאר אונז. עדעמס איז געווען א סטעיט סענאטאר ווען ער האט געקעמפט קעגן מעיאר בלומבערג פאר'ן זיך מישן אין אונזערע רעכטן אויף 'מציצה בפה'; עדעמס האט ערלעדיגט פאליציי-זיכערהייט-קאמערעס פאר'ן היימישן ווילִיאמסבורג, וואס האט געקאסט אפאר מיליאן דאלאר.

עדעמס האט אריינגעזוקט פופצן היימישע אידן אין די קאמיוניטי באורד, כאטש וואס די אידן זענען א נישטיגע פראצענט פון די איינוואוינער, האט ער זיך נישט געקימערט אריינצורוקן דארט וואס מער אידן; עדעמס האט אויך צוויי מאל געראטעוועט דעם 'מאנראו באס' פירמע פון אפשליסונג, וואס וואלט אפעקטירט פילע משפחות פון איין מינוט צום צווייטן.

פון זיין מאגערן בודזשעט פון צוויי מיליאן דאלאר פאר ארגאניזאציע הילף, האבן אידן באקומען מער ווי פון אלע אנדערע אלגעמיינע ארגאניזאציעס אינאיינעם. (צום פארגלייך, אנדערע פאליטיקאנטן פארטיילן הונדערטער מיליאנען, אבער קיין דאלאר גייט נישט פאר אידישע ארגאניזאציעס.) הצלה האט באקומען צוויי אמבולאנסן, און נאך פילע ארגאניזאציעס האבן באקומען גרויסע פאנדס.

ווען מיר האבן געהאט פראבלעמען אין קרית יואל מיט די דארטיגע אנטיסעמיטן, האבן מיר געבעטן הילף פון דרויסנדיגע פאליטיקאנטן. מיר האבן געוואס עדעמס יענעם נאכמיטאג, און ער האט אלעס אפגעלאזט פון איין מינוט צום צווייטן, געקענטעלט אלע זיינע זיצונגען, און זיך ארויסגעלאזט אויף א ריייזע פון 60 מייל קיין קרית יואל צו באקעמפן די דארטיגע אנטיסעמיטן.

כאטש וואס דאס איז נישט געווען אין זיין טעריטאריע, כאטש וואס ער האט געכאפט דערויף קללות פון די מידיא און פון זיינע נאנטע, דאך האט ער געוואלט זיך אננעמען פאר אונז. ווען די מידיא האט אים אנגעפרעגט דערויף, האט ער געענטפערט: "זיי זענען מיינע פריינט".

ער האט דארט געגעבן א שארפן רעדע לטובתינו, אז ווען ער שטייט אויף צופרי און הערט אז עס איז געווען א שיסעריי אין ווילִיאמסבורג, ווייסט ער איין זאך אויף זיכער, אז דאס איז נישט געווען צווישן אידן... און דערביי אריינגעגעבן פאר די מאנרא אנטיסעמיטן פארוואס זיי קעמפן קעגן אונז.

אויפ'ן וועג ארויס פון זאל, וועען ער האט געכאפט זידלעריין פון אנווענדע, און האט זיך נישט געקימערט דערמיט. האב איך מיך פרובירט צו אנטשולדיגן פאר אים אז מען וואלט געדארפט ארויסגיין פונעם אנדערן זייט וואו די אידן זענען געשטאנען, רופט ער זיך אן צו מיר: "עס גייט מיך נישט אן, זאלן די אנטיסעמיטן גיין אין גיהנום...".

נאך די טראגישע אומקום פון ר' מנחם שטארק ז"ל איז ער געווען דער ערשטער ארויסצוקומען אונז צו פארטיידיגן קענן די בייזווילִיגע מידיא אטאקעס אויף אידישע לענדלארדס. ער האט זיך נישט דערשראקן פון די מידיא, נאר אונז געשטאנען צו די האנט.

פארלאפענעם יאר בשעת ווען מען האט געלִיטן פון די שפיטאל-באזוכער רעגולאציעס, האט מען געבעטן פאליטיקאנטן צו שרייבן בריוון איבער דעם. עדעמס איז געווען פון די ערשטע צו האבן זיין בריוו גרייט לטובתינו, ביז 24 שעה האט ער עס דערלאנגט.

איך זאג נישט אז עס זענען נישט געווען קיין שטיינער אין וועג, מיט יעדן מאכט זיך אמאל מיספארשטענדענישן, אבער אין לויף פון די יארן איז ער ארויס פון זיין וועג אומצאליגע מאל נאר אונז צופרידן צו שטעלן. זיינע נאנטסטע פריינט האבן אים נישט איינמאל אפגערעדט פון זיך ארויסשטעלן פאר אונז, אבער ער האט זיך נישט וויסנדיג געמאכט.

יעצט ביים קאמפיין זעלבסט, האט ער אומצאליגע מאל קלארגעשטעלט אז ער וועט נישט צורירן אונזער חינוך. ער האט געשריגן איינמאל און נאכאמאל אז ער וועט נישט צורירן אונזער חינוך הטהור און נישט לאזן אנדערע זיך אריינמישן, און שטערן קיין שום רעליגיעזע געברויכן.

און מיר קענען אים גלויבן. ווי ער האט געזאגט ביים באזוך בבית כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מסאטמאר שליט"א א וואך בעפאר די וואלן: "איך האב געקעמפט קעגן מציצה בפה, איך האב נישט מורא געהאט מיך ארויסצושטעלן קעגן די אנטיסעמיטן אין קרית יואל, און איך וועל מיך ווייטער אננעמען פאר ענק און קיינמאל נישט אריינרעדן אין ענקער חינוך".

יעצט זאגט אליין, צי וואלטן מיר געקענט אים שטעכן אין רוקן און אינדארסירן א צווייטן צוליב ליידיגע פארשפרעכונגען? איז דאס אידישליך? איז דאס מענטשליך? איז דאס א קידוש ה' אדער א חילול ה'?

מיין זיידע הרה"ח ר' מענדל גרשון פעלדמאן ז"ל האט מיר כמה פעמים געזאגט וואס ער האט געהערט פון רביה"ק זי"ע, אז ווען א קאנדידאט לויפט און מען האט געהאט טובות פון אים, דארף מען גיין מיט אים. אלס חסידי סאטמאר איז אונזער פליכט געווען אים צו שטיצן, און אלס אידן האבן מיר געהאט אן אחריות פון הכרת הטוב.

האט איר זיך געטראפן מיט ענדרו יענג דורכאויס דעם וואל פארמעסט?

זיכער, מיר האבן זיך געטראפן מיט יענג גאר פרי אינעם קאמפיין, און שפעטער נאך עטליכע מאל, און מיר זענען כסדר געווען אין קאנטאקט דורכאויס דעם פארמעסט.

ווען יענג האט מיר געבעטן אים צו שטיצן, האב איך אים אפן געשטעלט אזא פראגע: שטעל דיך פאר אז דו ביסט דער מעיאר פאר 4 יאר, דו טוסט אונז טובות און ענטפערסט אלע אונזערע פארלאנגען. עס קומט צום וויידערוווילונג פארמעסט און עפעס א פרישער קאנדידאט רוקט זיך אן, ער זאגט אונז צו גאלדענע גליקן און מיר שטעלן זיך מיט אים. וויאזוי וואלסטו דאס אנגעקוקט?

איבריג צוצולייגן, אז ער האט נישט געהאט וואס צו ענטפערן...

דאס זעלבע איז געווען דא. עדעמס האט זיך אלץ ארויסגעשטעלט פאר אונז, פארוואס אין דער וועלט זאלן מיר

אין די נאַכט פון די וואַלן האָט עדעמס אויסגעדרוקט א ספעציעלן דאַנק פאַר די חשובֿע עסקנים, ר' נפתלי משה אינדיג הי"ו און ר' יואל אייזדאָרפער הי"ו

עריק עדעמס יאָרן צוריק מיט ראשי העסקנים ביי געווייסע וויכטיגע שתדלנות. וועדט אָנגעזען דער אומפאַרגעסלעכער סאַטמאַרער ראש הקהל הרה"ח ר' יצחק ראָזענבערג ז"ל. ווי אויך יבל"ח העסקן מוהי"ר יואל אייזדאָרפער הי"ו

ויהי ממחרת: דער פולער אמת איבער די שטאָטישע וואַלן אין וויליאַמסבורג

(פארזעצונג פון זייט 52)

אים יעצט ווארפן אונטער'ן באס, ווייל עפעס א קאנדידאט זאגט צו גליקן. עס האט נישט קיין שום שכל'דיגער הסבר.

עס דארף באטאנט ווערן, אונזער אינדארסירונג פאר עדעמס האט נישט געהאט קיין שום נעגאטיווע כוונות, עס איז נישט געווען געצילט קעגן קיינעם, נאר בלויז פאזיטיוו, לטובת עדעמס. עס איז נישט געווען קיין שום אינטערעסן אדער בייזע כוונות פארמישט, נאר בלויז וויבאלד ער איז אונזער פריינט פון יארן און האט דאס ערליך פארדינט.

אין די לעצטע טעג פון דעם וואל-פארמעסט איז ארויסגעקומען א רעקארדירונג פון עדעמס אז ער פלאנט צו זיין אזא מעיאר ווי דינקינס, וואס איז פשט פון דעם?

עדעמס האט דאס קיינמאל נישט געזאגט, און ווער עס האט אויסגעהערט דעם גאנצן ענטפער – נישט נאר די האלבע מינוט וואס איז ארומגעפארן, האט אלעס קלאר פארשטאנען. עדעמס איז געפרעגט געווארן ווי וועלכן מעיאר ער וויל זיין, זיין ענטפער אין קורצן איז געווען "פרא-פאליציי".

צו פארשטיין אביסל קלארער. עדעמס איז שטארק פרא-פאליציי, פרא-זיכערהייט, ער איז אליינס געווען א פאליציאנט פאר יארן און ער שטארק אויסגעשפראכן קעגן די 'דיפאנד פאליצי' באוועגונג. נישט אומזיסט האט זשוליאני קלארגעשטעלט אז אלס דעמאקראט וואלט ער געשטימט פאר עדעמס.

אין די לעצטע תקופה פון דינקינס, ווען פארברעכן ראטעס זענען געווען אין היסטאריש-הויכע שטאפלען, האט די פאליציי אנגעהויבן א נייעם פראגראם גערופן 'קאמפסטעט', וואס שאצט די קריימס נומערן לויט די געגנטער און מען שטעלט מער פאליציאנטן וואו עס פעלט אויס. דער פראגראם האט זיך אויסגעברייטערט אונטער מעיאר זשוליאני און פאליציי קאמישענער ברעטאן, און שפעטער ווען מעיאר בלומבערג האט ווידער אויפגענומען דעם זעלבן פאליציי קאמישאנער.

צו דעם האט זיך עדעמס באצויגן מיט'ן זאגן אז ער וויל צוריקברענגען דעם פראגראם וואס האט זיך אנגעהויבן נאך די צייטן פון דינקינס. נאר מען האט אראפגעשניטן דעם צווייטן האלב ווי ער ערקלערט דאס נאכ'ן דערמאנען דעם נאמען דינקינס, און עס פארשפרייט מיט'ן ציל אים צו פארבן מיט טונקעלע קאלירן.

מיר גלויבן אז פון יעדן פארמעסט קען מען ארויסנעמען עפעס ערפארונג אויף למעשה; וואס האט אייך דער יעצטיגער פארמעסט און קאמפיין געלערנט אויף וויטער?

איך האב מיך נאר אויסגעלערנט אז מען דארף זיך האלטן צו די אלטע פרינציפן און אויסגעטראטענע יסודות. און דער עיקר אז מען טאר נישט פאלן פאר צייטווייליגע לחץ, מען דארף זיך נישט יאגן אין ערגעץ, מען דארף לאזן אלעס זיך אויסקלארן פון זיך אליין. איך האב מיך דאס ספעציעל געלערנט ביי די דעבלאזיא קאמפיין פאר 8 יאר צוריק, ועכשיו ביותר.

דורכאויס די פריע וואכן פון דעם קאמפיין האב איך באקומען שרעקליכע דרוק צו אינדארסירן יענג, מען האט מיך געסטראשעט אז ער גייט נאך זיין דער צוקונפטיגער מעיאר און נאר איך וועל נישט האבן קיין שום צוטריט צו די הויכע פענסטער.

אסאך גרויסע עסקנים זענען געפאלן פאר די לחץ, אבער געלויבט דעם אויבערשטן אז איך האב געהאט די שטארקייט זיך צו האלטן צו די פרינציפן וואס עסקני און ראשי קהילתינו האבן אוועקגעשטעלט.

צום שלום, מיט א בליק אויף צוריק, וואס דארפן אנשי שלומינו ארויסנעמען פון דעם פארמעסט?

דער סך הכל איז, אז עסקנות קומט מיט א פרייז, יעדער באשלוס פון אן עסקן מוז קומען מיט ישוב הדעת, עס מוז זיין שכל'דיג און דורכגעטראכט. נישט אומזיסט דערמאנט מען ביים מי שברך 'וכל מי שעוסקים בצרכי ציבור באמונה'...

נישט יעדער באגרייפט, אז א מעיאר פארמעסט איז פון די וויכטיגסטע פארמעסטן וואס איז פארהאן. א מעיאר פארמעסט איז אפילו וויכטיגער ווי א פרעזידענט פארמעסט, עסקני הקהילה והמוסדות קענען האבן אסאך מער טובות אדער שאדן פון א מעיאר ווי פון א פרעזידענט.

און טאקע צוליב דעם איז גאר וויכטיג אז ווען מען מאכט אזא אינדארסירונג, זאל עס זיין מיט אחריות, ישוב הדעת און שכל הישר. מען דארף וויסן מיט ווען מען גייט צום טיש איידער מען אינדארסירט איינעם, מען קען נישט נעמען א פרעמדן קאנדידאט וואס די עסקנים האבן נישט געקענט 3 חדשים פריער און מען האט נישט קיין קלארן בילד איבער אים.

אין די זעלבע צייט, אויב נעמט מען אזא גוטן פריינט ווי עדעמס און מען שטויסט אים אין אזא פארמעסט, איז דאס א שרעקליכער חילול ה'. יעדער ווייסט אונזער קשר מיט עדעמס אין די לעצטע צוויי-צענדליג יארן, און עס וואלט געווען פאר אים די גרעסטע פאַטש וואס ער קען נאר כאפן.

איך וועל געבן א דוגמא וואס דאס מיינט עסקנות מיט אחריות און ישוב הדעת, מען דארף נישט מער ווי דערמאנען וואס האט זיך אפגעשפילט דעם יאר, אנהויב תשפ"א, ווען אלע היימישע געגנטער זענען געווען קאלירטע זאנעס, און נאר וויליאמסבורג איז נישט געווען רויט אדער געל. דאס איז נאר געווען א דאנק אונטערנעמען די ריכטיגע שריט און דורכפירן טעסט-דרייווס אין אלע בתי מדרשים געגוג צייטליך, איידער מען האט פארזיגלט די אנדערע געגנטער.

מיר האבן זיך דעמאלטס פארבינדן מיט עסקנים פון אנדערע געגנטער, און זיי האבן זיך אויסגעלאכט. זיי האבן געהאט אנדערע וועגן וויאזוי צו לעזן דעם קריזיס... אבער מיר האבן אנגענומען וואס די פאליטיקאנטן האבן אונז געהייסן, מיר האבן מיטגעשפילט אראפצוברענגען די נומערן, און אזוי האבן מיר נישט באצאלט אזוי טייער ווי די אנדערע געגנטער.

דאס זעלבע איז געווען וועגן די שפיטעלער זענען געווען פארמאכט, און עסקני קהלתינו האבן ערלעדיגט דעם 4' שעה פיילאט פראגראם'. דאס איז געווען נאכדעם וואס אנדערע עסקנים האבן שוין געהאט אויפגעגעבן, די פאליטיקאנטן זענען נישט געווען אינטערעסירט צו העלפן, מען האט געדעדט צום לאמפ. אבער מיר האבן נישט אויפגעגעבן, מיר האבן געוווצט דעם כלל "א איד דארף טון נישט אויפטון", מיר האבן געטון יעדע סארט השתדלות וואס איז נאר מעגליך געווען, און די רעזולטאטן האט יעדער געזען און געשפירט.

די גרעסטע באווייז אז מיר האבן געמאכט דעם ריכטיגן באשלוס, קען מען זען אין בארא פארק. אלע קהילות און מוסדות האבן אינדארסירט יענג, און מיט דעם אלעם האט עדעמס דארט באקומען א דריטל פון די היימישע שטימען. פון די קארגע 6,000 שטימען [א שטאט פון צענדליגער טויזנטער היימישע וויילער!] פון היימישע בארא פארקער אידן, זענען 2,500 געווען פאר עדעמס. מען האט פארשטאנען אז עס מאכט נישט קיין סענס צו גיין מיט א קאנדידאט אן קיין שום רעקארד, און אוועקווארפן אן אלטן פריינט.

איידער איך ענדיג, וויל איך ווידעראמאל באדאנקען אנשי שלומינו וואס זענען ארויסגעגאנגען שטימען, טראץ די שווערע און צומישטע אומשטענדן. אייער שטימע וועט אונז ערמעגליכן אויפצוטון פאר אונזער קהילה און פאר גאנץ כלל ישראל.